

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2022:94) om lotsning

Skriv kommentarerna till remissynpunkterna på ett sakligt och neutralt sätt.

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
Svenskt vatten		Svenskt Vatten tackar för möjligheten att avge remissvar på denna remiss. Vi avböjer dock denna gång.	Noterat
Trafikverket Färjerederiet		Trafikverket Färjerederiet har inga invändningar mot Transportstyrelsens förslag till förändring av föreskriften TSFS 2022:94 då föreskriften inte omfattar statsfartyg enligt 1 kap 1 § i ovan nämnda föreskrift.	Noterat
Länsstyrelsen i Stockholms län		Länsstyrelsen i Stockholms län avstår ifrån att yttra sig i rubricerat ärende	Noterat
Havs- och vatten- myndigheten		Havs- och vattenmyndigheten avstår att yttra sig i denna fråga.	Noterat
Statens haveri- kommission		I remissen föreslås bl.a. ett antal undantag från befälhavarens skyldighet att vid viss trafik att anlita lots. Det åstadkoms genom att ändra bilaga 5 till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lotsning. Ett av de undantag som föreslås berör Hanösund, vid ett område från bordsningsplatsen Karlshamn Outer till baslinjen vid Hanösund, och vice versa. Transportstyrelsen har i konsekvensutredningen angett bl.a. att det visserligen har förekommit två olyckor i det området, men att de inte berodde på områdets karaktär utan på stora brister i navigationen som kunde ha föranlett grundstötning var som helst. Det finns, enligt Transportstyrelsen, inte några rapporterade olyckor som indikerar särskilda svårigheter för navigation i området, vilket är en indikation på god sjösäkerhet där. Transportstyrelsens bedömning är därför att förslaget inte kommer att ha någon betydande negativ effekt på hänsynsmålet då en acceptabel sjösäkerhet bör vidmakthållas. Statens haverikommission anser att riskerna med undantag från lotsplikten i området inte har blivit tillräckligt belysta. Området innehåller ett antal grundområden som enbart är utmärkta med mindre sjömärken (kardinalmärken utan belysning). Det finns inte heller någon tydlig	Transportstyrelsen delar inte Statens haverikommissions bedömning gällande utmärkningen i området. Grundområdena i Hanösunds västra del är mycket riktigt utmärkta med kardinalutmärkning utan belysning. Dessa kompletteras dock med sektorfyren Bönsäcken på Hanös norra udde vilkens vita sektorer avgränsar för grundområden både nord och syd om Hanösund. Även sektorfyren Listerhuvud på fastlandet har vita sektorer som avgränsar grundområdena. Sektorfyren

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		angöringsboj utanför Karlshamns hamn. Detta medför risker vid navigering, särskilt i nedsatt sikt eller mörker. Ett undantag från lotsplikten i området kan sannolikt komma att förändra trafikmönstret där. Ett ändrat trafikmönster kan, särskilt i kombination med hur grundområdena är utmärkta, komma att medföra förhöjd risk för kollision eller grundstötning. Konsekvensutredningen innehåller inte någon bedömning av hur trafikmönstret kan ändras och hur det kan påverka sjösäkerheten.	Tärnö har en vit sektor för passage genom Hanö sund. För angöring till Stilleryd finns sektorfyren Kölö nedre som har en vit sektor för angöring samt bildar en enslinje tillsammans med Kölö övre. I yttre delen av farleden finns specialmärket Stilleryd med en för området unik karaktär, denna bör anses uppfylla funktionen av en angöringsboj. På samma sätt märker sektorfyren Ortholmen tillsammans med specialmärket Laknallarna, även denna med för området unik karaktär, ut angöringen till Karlshamn. För angöring till Elleholm finns en belyst enslinje och första bojen i farleden är ett babordsmärke med för området unik karaktär. Vi anser att utmärkningen i området är anpassad för mörkernavigering och av sådan omfattning som kan förväntas utifrån farvattnets beskaffenhet. Vår bedömning är att kunskapen om lotspliktsreglerna gällande färd på inre vatten har varit låg varför sundet har omfattande trafik. Vi bedömer inte att

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		Statens haverikommission anser att den riskbedömning som nu har gjorts är otillräcklig för att säkerställa acceptabel sjösäkerhet om lotsplikten tas bort i området. I det fortsatta arbetet med lotspliktsundantagen bör därför konsekvensutredningen kompletteras avseende riskbedömningen för det undantag som berör Hanö sund. Statens haverikommission kan för närvarande inte tillstyrka förslaget i den delen. Statens haverikommission har inte någon erinran mot övriga förslag i remissen.	regeländringen kommer leda till en betydande förändring av trafikmönstret då lotsplikten sannolikt inte har varit avgörande när fartygen har planerat sina rutter. Beteendeförändringar kan dock vara svåra att bedöma och vi avser därför att följa upp effekterna av regelförändringarna. Transportstyrelsen har i detta läge inte för avsikt att utföra någon mer omfattande riskbedömning. Effekten av regelförändringarna kommer att följas upp. Noterat
Länsstyrelsen i Skåne län		Länsstyrelsen har inget att erinra mot konsekvensutredningen eller de förslag till ändringar av föreskrifterna som berör Skåne län. Länsstyrelsen vill dock passa på att framhålla vikten av att följande omständigheter även fortsatt beaktas vid en framtida översyn av föreskrifterna vad gäller sjöfarten i Öresund. - en betydande trafikering (ett av världens mest trafikerade sund) av roro-fartyg med bunkerolja, kemikalier, gaser och andra för vattenmiljön skadliga ämnen - korsande färjetrafik och fritidsbåtar - natura 2000 områden för bland annat sjöfågel och tumlare - flera naturreservat och marint skyddade områden (MPA) - betydande marina kulturlämningar - flera storstadsområden med hamnnära bebyggelse (brand- och explosionsrisker vid olyckor) - ett stort antal frilufts- och rekreationsområden utmed kusten.	Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
Kommers- kollegium		Kommerskollegium bedömer att Transportstyrelsen inte behöver anmäla det rubricerade förslaget till kollegiet enligt förordning (1994:2029) om tekniska regler eftersom förslaget inte innehåller anmälningspliktiga tekniska föreskrifter. Förslaget är inte heller anmälningspliktigt enligt förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden eftersom det inte innehåller nya eller ändrade krav på tjänsteverksamhet. Transportstyrelsen har remitterat ett förslag till ändring av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2022:94) om lotsning. Transportstyrelsen bedömer att förslaget inte ska anmälas enligt något anmälningsförfarande. Kommerskollegium instämmer i denna bedömning. Kommerskollegium bedömer att förslaget inte innehåller nya eller ändrade krav på tjänsteverksamhet som regleras av tjänstedirektivet och att det därför inte behöver anmälas enligt tjänstedirektivet.	Noterat
Länsstyrelsen i Blekinge län		Den 1 december 2023 trädde Transportstyrelsens nya föreskrifter om lotsning ikraft. Transportstyrelsen planerar framåt att för en mer löpande översyn av föreskrifterna om lotsning och föreslagen revidering är första steget i en vidareutveckling av föreskriften om lotsning. Revideringen avser föreskriftens bilaga 1 avseende lotsleder och lotspliktslinjer samt bilaga 5 avseende lokala områdesundantag från lotsplikt. Länsstyrelsen i Blekinge län har fått tillfälle att yttra sig över förslaget i sin helhet med tillhörande konsvensutredning i en remiss som inkom den 23 oktober 2025. Länsstyrelsen har tagit del av handlingarna i ärendet och har inte någon erinran mot konsekvensutredningen och förslaget till ändrade föreskrifter och allmänna råd om lotsning.	Noterat
Länsstyrelsen i Norrbottens län		Länsstyrelsen konstatera att lotsreglernas utformning och tillämpning har stor påverkan på sjöfartens verksamhet och konkurrenskraft och därmed möjlighet till att avlasta övriga trafikslag. Därför välkomnade vi den tidigare genomförda översynen av lotsplikten som trädde i kraft 1 december 2023 (TSF 2017-149) där ett av syftena var att anpassa föreskriften efter praktiska behov, där lotsplikten sätts efter hur stor risk respektive fartyg genererar och säkra fartyg premieras och tvärtom. Länsstyrelsen anser det därför naturligt och positivt med en löpande översyn och revidering av regelverket för lotsning och riskklasser och att hamnarna som ansvariga för farlederna ges möjlighet att förbättra farledsförutsättningarna för att kunna påverka bedömningen. De ändringar som föreslås för Norrbottens del vid Luleå och Piteå hamn är enligt Länsstyrelsen	Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		positiva och borde ge förutsättningar att sänka latskostnaderna för sjöfarten. Länsstyrelsen har därmed inga synpunkter på detaljer i revideringen.	
Sjöbefäls- föreningen		Det är positivt att reglerna för lotsning harmoniseras med Sjöfartsverkets uppdelning av lotsleder och att det blir så likartat framöver som möjligt. Förhoppningsvis skapar det bättre tydlighet och förutsättningar avseende vad som gäller i de olika lotslederna/farlederna, både gällande ett ev. dispensförfarande, men även vad som gäller för ev. självgångare.	Noterat
Svensk sjöfart		Föreningen Svensk Sjöfart, FSS, välkomnar Transportstyrelsens, TS, plan att framgent mer löpande revidering av föreskrifterna om lotsning. I detta första steg vill vi kommentera enl. nedan: <u>Lotsleder</u> - FSS positiva till föreslagna justeringar så att lotsleder överensstämmer mellan Transportstyrelsen (TS) och Sjöfartsverket (SjöV). - FSS delar inte förslaget att Helsingborg nu delas upp i fyra lotsleder. FSS tar här tillfället i akt att påminna om vårt remissvar i samband med arbetet att ta fram föreskrifterna gällande den typ av sjöfart som bedriver sin verksamhet utanför lotslederna. Rederier som jobbar med undervattensinfrastruktur har, som vi och berörd verksamhet påtalat, hamnat i en ohållbar situation. Även Sjöfartsverket borde, både i ett risk- och resursperspektiv, kunna tillstyrka att det är fel att avsätta lotsar ombord på dessa fartyg. Annan typ av lösning än att lots befinner sig ombord under denna verksamhet måste kunna skapas. <u>Lotspliktslinjer</u> - FSS har inget att erinra på föreslagna justeringar.	Noterat Noterat Vi noterar detta men lämnar inget vidare bemötande då någon motivering inte har getts. Det är för Transportstyrelsen oklart vad som avses med en ohållbar situation. Dessa fartyg har möjlighet att ansöka om lotsdispens eller tillfällig lotsdispens. Vi välkomnar vidare diskussion men har ingen möjlighet att omhänderta detta inom ramen för denna revidering. Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		<u>Områdesundantag</u> FSS har inget att erinra mot föreslagen justering i Norvik, Utklippan eller Hanö sund.	Noterat
Sjöfartsverket		Sjöfartsverket har tagit del av förslaget till ändring av de rubricerade föreskrifterna och noterar att när det gäller lotsområde Stockholm Hargshamn har en förändring skett som inte speglas i det nu utsända föreskriftsförslaget. Nya kajen (kaj 5 och 6) saknas i det utsända underlaget och gällande den skulle Sjöfartsverket gärna se att kartbild, skraffering och text uppdateras så att den omfattas. (Se sista sidan i detta dokument). I övrigt har Sjöfartsverket inga synpunkter på underlaget.	Hargshamn är inte en del av denna revidering utan är endast med i underlaget som referens för vart nya områdesundantag ska införas i föreskriften. Vi tar med oss förslaget till kommande revidering. Noterat
Kustbevakningen		Kustbevakningen har, utifrån sitt verksamhetsområde, inga synpunkter att anföra.	Noterat
Transport-företagen		Vi har tagit del av remissen och lämnar härmed vårt yttrande. Sveriges Hamnar tillstyrker i huvudsak de föreslagna ändringarna i Transportstyrelsens föreskrifter om lotsning (TSFS 2022:94), särskilt de delar som syftar till ökad tydlighet, harmonisering med Sjöfartsverket och anpassning till faktisk trafik. Samtidigt avstyrker vi delar av förslaget – specifikt uppdelningen av lotsleden till Helsingborgs hamn – då denna riskerar att medföra oproportionerliga kostnadsökningar för sjöfarten utan tydlig säkerhetsnytta. Vi uppmanar Transportstyrelsen att beakta behovet av en bredare översyn av regelverket kring lotsplikt för att stärka sjöfartens konkurrenskraft och bidra till överflyttning från väg till sjö.	Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		<u>Låt oss nedan presentera våra kommentarer till specifika delar av förslaget</u> 1. Uppdelning av lotsled till Helsingborgs hamn – avstyrks i nuvarande utformning Förslaget att dela upp lotsleden till Helsingborg i fyra separata leder (Bulkhamnen, Sydhamnen, Västhamnen och Nordhamnen) riskerar att: • Öka antalet lotsningar med uppskattningsvis 8–16 per år • Öka kostnaderna för berörda rederier med cirka 300 000 kronor årligen • Skapa administrativa utmaningar och försämra flexibilitet i operativa anlöp Den ökade regleringsgraden är enligt vår uppfattning inte motiverad utifrån trafiksäkerhet eller effektivitet, särskilt då det saknas indikationer på tillbud i nuvarande upplägg. Vi anser att tillämpningen av resekravet i Helsingborg kan lösas med tydligare vägledning snarare än nya lotsledsindelningar. Sveriges Hamnar avstyrker därmed denna del av förslaget. 2. Nya områdesundantag för Utklippan och Hanösund – tillstyrks Förslaget att införa områdesundantag i Utklippan och Hanösund är väl motiverat. Det svarar upp mot befintlig trafikbild och: • Undviker omdirigering av trafik med uppskattad kostnadsbesparing på över 2 miljoner kronor per år • Minskar gångtid för fartyg med cirka 15 dygn per år • Bidrar till minskade utsläpp och bättre konkurrensförutsättningar för kustnära sjöfart	Transportstyrelsen är av uppfattningen att tillämpningen av undantaget i lotsled behöver ses i ett större perspektiv. Att enbart titta på tillbud för en enskild farled kan ge en indikation på brister i sjösäkerheten men kan inte ensamt ligga till grund för regelutformning. Detta då riskerna inom sjöfarten i regel har låg sannolikhet men kan få omfattande konsekvenser om olyckan är framme. Vi är av uppfattningen att undantaget vid färd i lotsled bör få positiva effekter på sjösäkerheten längs Sveriges kuster jämfört med tidigare system med lotspliktsgränser. För att det ska uppnås och för att motverka olika tillämpning i olika områden anser vi att det är viktigt att utformningen av lotsleder harmoniseras. Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		Förslaget skapar också högre regelefterlevnad genom tydlighet och realism i regleringen. Sveriges Hamnar tillstyrker detta förslag. 3. Områdesundantag för Norviks hamn – tillstyrks Norvik är en växande TEN-T-hamn där hamnstruktur och trafikmönster fortfarande utvecklas. Ett lokalt undantag från lotsplikt vid kortare förflyttningar inom hamnområdet är fullt rimligt och i linje med befintliga regler för andra större hamnar. Sveriges Hamnar tillstyrker förslaget. <u>Våra övergripande synpunkter</u> Sveriges Hamnar delar målsättningen att: • Harmonisering mellan myndigheter ska bidra till ökad tydlighet • Regler inte ska vara mer betungande än vad som krävs utifrån sjösäkerhetsbedömning • Undantag bör användas strategiskt där risknivån är låg och efterlevnaden brister Vi ser dock ett växande behov av att se över det samlade regelverket för lotsplikt, inklusive resekrav, risknivåbedömningar och möjligheten till mer flexibla lotsdispenser. <u>Avslutningsvis</u> vill vi framföra att Transportstyrelsens föreskrifter påverkar sjöfartens operativa förutsättningar, kostnadsstruktur och attraktivitet i transportsystemet. I ljuset av klimatmålen och behovet av överflyttning från väg till sjö är det avgörande att regelverken: • Främjar konkurrenskraft • Bidrar till enhetlighet och förutsebarhet • Undviker omotiverade tröskeleffekter	Noterat Noterat. Transportstyrelsen har som målsättning att arbeta vidare med utvecklingen och reglerna för lotsning, denna revidering är första steget i arbetet. Noterat

Remissinstans	Kapitel Paragraf	Synpunkt	Transportstyrelsen kommentar och beslut
		Sveriges Hamnar välkomnar fortsatt dialog med Transportstyrelsen och Sjöfartsverket om hur ett långsiktigt hållbart, effektivt och kostnadseffektivt lotsningssystem bör utformas.	

Sändlista

Försvarsmakten
Havs- och Vattenmyndigheten
Kommerskollegium
Kustbevakningen
Lotsförbundet
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skånes län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Näringslivets Regelnämnd
SEKO sjöfolk
Sjöbefälsföreningen
Statens haverikommission
Svensk Sjöfart
Svenska Båtunionen
Svenskt vatten
Sveriges Hamnar (Transportföretagen)
Sveriges Skeppsmäklareförening
Skärgårdsredarna
Trafikverket

Aktuellt sjökort (SjöV remissvar):

